

Jadwiga Żabicka

NAGMINNE ZAPALENIE PRZYUSZNIC - ŚWINKA W 1999 ROKU*

W 1999 roku odnotowano 90 214 zachorowań. Oznacza to ponad dwukrotny spadek liczby w porównaniu z 1998 r. (217 452 zachorowania).

Zapadalność wynosiła 233,4/100 000 mieszkańców i była niższa w porównaniu z 1998 r. (562,4), ale przewyższała nieznacznie medianę za lata 1993-1997 (216,3).

W poszczególnych województwach zapadalność wynosiła od 81,3 (woj. kujawsko-pomorskie) do 450,4 (woj. opolskie). Spadek zapadalności zaobserwowano we wszystkich województwach (tab. I).

Jak co roku dominowały zachorowania dzieci w wieku do 14 lat (84 104), które stanowiły 93% ogółu przypadków, przy czym 55% zachorowań (62 227) wystąpiło wśród dzieci w wieku 5-9 lat. Zgłoszono 12 774 zachorowania w grupie wieku 0-4 lata (14%), a zachorowania wśród osób dorosłych w wieku powyżej 20 lat stanowiły 2,7%

(2 438 chorych). Obserwowano nieco wyższy odsetek zachorowań na świnkę w grupie wieku 10-19 lat (28,4%) w porównaniu z rokiem ubiegłym (24,7%). We wszystkich grupach wieku wystąpił spadek zapadalności w porównaniu z rokiem poprzednim. Jak co roku, najwyższa zapadalność dotyczyła dzieci 7-letnich (2 295,2), a u 6-letnich wynosiła 2 140,3 - co ilustruje tabela II.

Podobnie jak w latach poprzednich nieznacznie wyższą zapadalność obserwowano wśród mężczyzn (255,0) w porównaniu z zapadalnością kobiet (213,0) (tab. III), na co miała wpływ przewaga zachorowań chłopców w wieku 0-9 lat.

Odmienne niż w latach ubiegłych zapadalność w miastach była niższa (226,5) w porównaniu z terenami wiejskimi (244,6) (tab. III). Najwyższą zapadalność obserwowano w miastach liczących poniżej 20 tys. mieszkańców (303,7), a ponadto w miastach od 20 do 49 tys. wynosiła 297,1.

W miastach obserwowano wyższą zapadalność wśród dzieci w wieku do 9 lat, podczas gdy w wieku od 10 do 40 lat zapadalność była nieco wyższa wśród mieszkańców wsi.

Więcej zachorowań (71 544) wystąpiło w I półroczu i stanowiły one 79,3% ogółu zarejestrowanych przypadków; najwięcej osób zachorowało w styczniu (17,0%), najmniej przypadków wystąpiło we wrześniu (1,4%).

Hospitalizowano 5 188 chorych na świnkę - co stanowiło 5,8% ogółu zgłoszonych przypadków. W 1999 r. odsetek hospitalizowanych chorych był wyższy w porównaniu z 1997 r., w którym wynosił 4,0% (3 327 osób hospitalizowanych) oraz w porównaniu z rokiem 1998 w którym hospitalizowano 10 147 chorych (4,7%). W poszczególnych

* W opracowaniu technicznym brała udział p. Grażyna Dutkiewicz.

Tabela I. Nagminne zapalenie przyusznic w Polsce w latach 1998-1999.
Zachorowania i zapadalność na 100 000 mieszkańców wg województw

Table I. Mumps in Poland, 1998-1999: number of cases and incidence by voivodeship

Województwo	1998 rok		1999			
	liczba zachorowań	zapadalność	liczba zachorowań	zapadalność	liczba chorych	%
1. Dolnośląskie	18 722	627,4	7 064	237,1	252	3,6
2. Kujawsko-pomorskie	9 019	429,7	1 708	81,3	124	7,3
3. Lubelskie	12 654	564,6	6 991	312,5	637	9,1
4. Lubuskie	6 945	680,0	2 169	212,0	88	4,1
5. Łódzkie	18 709	701,1	5 612	211,2	383	6,8
6. Małopolskie	16 721	520,7	4 436	137,8	380	8,6
7. Mazowieckie	22 180	437,9	14 047	277,3	989	7,0
8. Opolskie	6 343	581,6	4 904	450,4	197	4,0
9. Podkarpackie	12 772	602,4	3 302	155,5	207	6,3
10. Podlaskie	4 640	379,1	3 786	309,6	286	7,6
11. Pomorskie	11 572	530,3	4 571	208,8	454	9,9
12. Śląskie	27 680	566,1	7 946	163,0	203	2,6
13. Świętokrzyskie	9 127	687,7	3 457	261,1	233	6,7
14. Warmińsko-mazurskie	9 605	656,9	5 211	355,9	213	4,1
15. Wielkopolskie	19 416	579,9	8 670	258,6	363	4,2
16. Zachodniopomorskie	11 347	655,4	6 340	366,0	179	2,8
Ogółem	217 452	562,4	90 214	233,4	5 188	5,8

Źródło: opracowania 16 WSSE i PZH

Tabela II. Nagminne zapalenie przyusznic w Polsce w latach 1998-1999. Zapadalność i procent wg wieku

Tabela II. Mumps in Poland 1998-1999, incidence and percentage by age

Wiek w latach	Rok	1998 rok		1999 rok	
		zapadalność na 100 000	%	zapadalność na 100 000	%
0-4		1558,2	15,6	614,6	14,2
0		159,9	0,3	77,2	0,3
1		493,7	0,9	220,6	1,0
2		1111,2	2,2	447,9	2,1
3		2195,9	4,5	860,4	4,1
4		3451,5	7,7	1349,4	6,7
5-9		4712,8	57,6	1920,4	54,8
5		4297,6	9,8	1685,1	9,0
6		5434,4	13,0	2140,3	11,8
7		5815,5	14,3	2295,2	13,2
8		4565,7	11,4	1907,0	11,3
9		3503,8	9,1	1581,5	9,5
10-14		1479,8	21,7	715,5	24,3
15-19		197,7	3,0	109,5	4,1
20-29		36,4	1,0	18,2	1,1
30-39		33,2	0,8	18,1	1,0
40 i >		4,5	0,3	2,7	0,5
Ogółem		562,4	100,0	233,4	100,0

Źródło: opracowania 16 WSSE i PZH

województwach częstość hospitalizacji wynosiła od 9,9% (woj. pomorskie) do 2,6 (woj. śląskie).

Szczepienia przeciw śwince nadal nie są obowiązkowe i wykonywane są na życzenie i koszt rodziców. Szczepienie przeciw śwince, odrze i różyczce zaleca się w drugim roku życia - w miejsce podstawowego szczepienia przeciw odrze oraz w miejsce uzupełniającego szczepienia przeciw odrze w 7 roku życia. U dzieci, które nie są szczepione szczepionką potrójną można zastosować monowalentną szczepionkę przeciw śwince, najlepiej jednocześnie ze szczepieniem przeciw odrze. Jest to tymczasowe podejście do profilaktyki świnki, zamiast optymalnego rozwiązania, którym byłoby włączenie szczepienia przeciw śwince do obowiązkowych szczepień kalendarzowych.

W krajowym kalendarzu szczepień w 2000 r. zaleca się szczepionkę Merck Sharp Dohme, która zawiera atenuowany szczep świnkowy Jeryl Lynn (MMRII, MUMPSVAX).

Jak wynika z danych PZH i GIS (Biuletyn - Szczepienia ochronne w Polsce - 1999) 64 750 dzieci (16,7%) w drugim roku życia było zaszczepionych przeciw śwince, odrze i różyczce.

Table 1 a III. Nagminne zapalenie przyusznic w Polsce w latach 1998-1999.
Zapadalność według płci i środowiska /na 100 000 mieszkańców

Table III. Mumps in Poland 1998-1999: incidence per 100 000 by gender in urban and rural population

		Miasto		Wieś		Ogółem	
		M	K	M	K	M	K
Zapadalność	1998	675,9	552,0	518,8	447,4	614,4	513,2
	1999	250,5	204,5	261,9	227,3	255,0	213,0
%	1998	52,8	47,2	53,7	46,3	53,1	46,9
	1999	52,8	47,2	53,5	46,5	53,1	46,9
Zapadalność	1998	611,2		483,1		562,4	
	1999	226,5		244,6		233,4	
%	1998	67,3		32,7		100,0	
	1999	60,0		40,0		100,0	

M - mężczyźni (males)

K - kobiety (females)

Źródło: opracowania 16 WSSE i PZH

J Żabicka

MUMPS IN POLAND IN 1999

SUMMARY

In 1999, 90 214 cases of mumps were reported. Incidence of 233,4 per 100 000 was two and a half times lower than in the previous year. More than five percent (5,8%) of cases were admitted to hospitals (5 188). The percentage of hospitalised children ranged from 2,6% in śląskie voivodeship to 9,9% in pomorskie voivodeship. Children in the 5 to 9 age group were mostly affected (incidence ranged from 1 581 to 2 295 per 100 000). Patients in this age group constituted 55% of total number of mumps cases. MMR vaccine is still not included into the national programme of immunization; instead monovalent measles vaccine is recommended and MMR vaccine is used on voluntary basis.

Adres autorki:

Jadwiga Żabicka

Zakład Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny

ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa